

**Sivistysvaliokunnan mietintö n:o 4 hallituksen esityksestä laiksi  
Kuopion yliopistosta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunta on 15 päivänä helmikuuta 1994 lähettänyt sivistysvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi otsikossa mainitun hallituksen esityksen n:o 323/1993 vp.

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina ylijohdaja Markku Linna opetusministeriöstä, neuvotteleva virkamies Arto Niemi sosiaali- ja terveysministeriöstä, rehtori Ossi V. Lindqvist, dekaani Jukka Meurman, professori Osmo Hänninen, professori Juhani Jänne, professori Petteri Paronen ja professori Paavo Riekkinen Kuopion yliopistosta, puheenjohtaja Reijo Vihko ja pääsihteeri Matti Hosia korkeakouluneuvostosta, toiminnanjohtaja Atila Samaletdin Suomen Hammaslääkäriiliitosta, pääsihteeri, professori Aarne Nyyssönen Suomalaisesta tiedeakatemiasta, osastoylilääkäri Matti Lamberg Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymästä, rehtori Pirkko Ohvo Kuopion terveydenhuolto-opilaitoksesta, ylihammaslääkäri Pentti Ahonen Keski-Suomen keskussairaalaista, ylihammaslääkäri Erkki Korhonen Pohjois-Karjalan keskussairaalaista, ylihammaslääkäri Kaija Rentola Savonlinnan keskussairaalaista ja johtajaylilääkäri Juhani Kärjä Kuopion yliopistollisesta sairaalasta.

*Hallituksen esitys.* Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi Kuopion yliopistosta annettua lakia niin, että hammaslääkäreiden koulutustarpeen vähenemisen vuoksi Kuopion yliopiston hammaslääketieteellinen tiedekunta lakkautetaan vuoden 1996 alusta. Koulutus jatkuisi kuitenkin yliopiston lääketieteellisessä tiedekunnassa 30 päivään kesäkuuta 1998. Lisäksi ehdotetaan lakiin eräitä teknisluonteisia muutoksia.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä toukokuuta 1994. Hammaslääketieteellisen tiedekunnan lakkauttamista merkitsevä säännös tulisi kuitenkin voimaan vasta 1 päivänä tammikuuta 1996.

*Valiokunnan kannanotot.* Maailman terveysjärjestön suositus teollistuneille maille on yksi hammaslääkäri 2 000 asukasta kohti. Suomessa tämä tavoite on ylitetty sekä koko maassa että

alueittain. Maamme hammaslääketieteen yksiköiden tämänhetkinen koulutuskapasiteetti on noin 200 uutta opiskelijaa vuodessa. Arvioitu lähivuosien tarve edellyttäisi noin 80 aloituspaikkaa vuodessa. Laaja yksimielisyys vallitseekin siitä, että hammaslääketieteellistä peruskoulutusta on vähennettävä. Maamme neljän hammaslääketieteellistä koulutusta antavan yksikön voimavarat on kuitenkin mitoitettu yhteensä 200 uutta opiskelijaa varten. Valiokunta yhtyy hallituksen esityksen perusteluissa todettuun siitä, että aloituspaikkojen vähentäminen kaikista koulutusyksiköistä tasaisesti muodostaisi yksiköistä toiminnan tehokkuuden kannalta liian pieniä ja suppeita. Tämän vuoksi valiokunta katsoo, että alan peruskoulutuksen keskittäminen kahteen yksiköön mahdollistaa näiden vahvistamisen ja kehittämisen entistä monipuolisemmiksi sekä koulutuksen että tutkimuksen järjestämisessä. Näin ollen ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää lakiehdotusta tarkoituksenmukaisena ja hyväksyy Kuopion yliopistoa koskevan lain muuttamisen siten, että hammaslääketieteellinen tiedekunta lakkautetaan.

Sivistysvaliokunta viittaa eduskunnan valtion vuoden 1994 talousarvioesityksen yhteydessä hyväksymään lausumaan, jonka mukaan eduskunta edellyttää, että valtioneuvoston päätöksen (18.6.1993) mukaisesti vahvistetaan Kuopion yliopiston uusia painopistealueita ja Kuopion yliopiston lääketieteellinen koulutus jätetään edellä mainitun päätöksen mukaisten säästötoimien ulkopuolelle.

Edellä todetun valtioneuvoston päätöksen mukaan Kuopion yliopiston toimintaa turvataan seuraavasti:

1. Opetusministeriön korkeakoulujen kehittämissuunnitelman tarkistuksessa määriteltyjen periaatteiden mukaisesti Kuopion yliopistossa aloitetaan valtakunnallinen tohtorinkoulutusohjelma (graduate school) A. I. Virtanen -instituutissa.

Bioteknia-hanke toteutetaan Kuopion kaupungin ja valtion välisen sopimuksen mukaisesti.

A. I. Virtanen -instituutin käynnistämiseen ja tohtorinkoulutusohjelmaan osoitetaan 30 virkaa.

2. Monitieteisen terveydenhuollon ja yhteiskuntatieteiden koulutuksen vahvistamiseen ja uusimuotoisen sosiaali- ja terveyspalvelujen johtamisen ja yrittäjyyden koulutuksen aloittamiseen yhteiskuntatieteellisessä tiedekunnassa osoitetaan 8 virkaa.

3. Luonnontieteiden ja ympäristötieteiden tiedekunnassa vahvistetaan ympäristötieteellistä terveystutkimusta ja lääketieteellistä tiedekuntaa täydennetään puuttuvilla tieteenaloilla. Näihin tarkoituksiin osoitetaan 8 virkaa.

4. Edellä olevat toimenpiteet toteutetaan aikataulussa, joka sopeutetaan hammaslääketieteen opetuksen lakkauttamiseen. A. I. Virtanen -instituutin kehittämistoimet ajoitetaan pääosin vuosille 1994—1995.

*Erikoishammashuolto.* Suomen perusterveydenhuollosta huolehtivat kansanterveyslain (66/72) mukaan kunnat. Erikoissairaanhoidosta huolehtivat erikoissairaanhoitolain (1062/89) mukaan sairaanhoitopiirit ja erityistason sairaanhoidon järjestämisestä valtioneuvoston määräämät erityisvastuualueet.

Saamansa selvityksen perusteella valiokunta yhtyy hallituksen esityksessä todettuun siitä, että

erikoishammaslääkärikoulutusta tulisi lähivuosina lisätä. Valiokunta katsoo, että terveyspalvelujärjestelmän tarvitsemat erikoishammashuollon palvelut voidaan tuottaa yliopistosairaaloissa hammaslääketieteen yksiköiden lakkauttamisen jälkeen. Tässä suhteessa Kuopiossa on palvelujen järjestämiseen selkeät mahdollisuudet.

*Valiokunta edellyttää* hallituksen huolehtivan siitä, että erikoishammashuoltopalvelujen saatavuus maan eri osissa turvataan.

*Voimaantulo.* Ottaen huomioon lakiehdotuksen eduskuntakäsittelyn vaatiman ajan valiokunta ehdottaa voimaantulon päivää koskevan kohdan jättämistä avoimeksi.

Edellä esitetyn perusteella sivistysvaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

*että lakiehdotus hyväksyttäisiin muutoin muuttamattomana paitsi voimaantulosäännös näin kuuluvana:*

#### Voimaantulosäännös

Tämä laki tulee voimaan (*poist.*) päivänä toukokuuta 1994. Lain 4 §:n 1 momentti tulee kuitenkin voimaan vasta 1 päivänä tammikuuta 1996. (2—4 mom. kuten hallituksen esityksessä)

---

Helsingissä 22 päivänä huhtikuuta 1994

---

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Jouppila, varapuheenjohtaja Astala, jäsenet Aula, von Bell, Gustafsson, Hacklin, Laakso, Lindqvist, Pykä-

läinen, Rätty, Suhola, Tiuri, Toivonen, Tykkyläinen ja Virrankoski sekä varajäsenet Lehtinen ja Seivästö.

---